

Ἐκλογή τῶν νόμων
 ἐν συντόμῳ γενομένη παρὰ Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου,
 τῶν σοφῶν καὶ φιλευσεβῶν βασιλέων,
 ἀπὸ τῶν ἰστοιούτων, τῶν διγέστων, τοῦ κώδικος,
 τῶν νεαρῶν τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ διατάξεω
 καὶ ἐπιδιόρθωσις εἰς τὸ φιλανθρωπότερον
 ἐκτεθεῖσα ἐν μηνὶ Μαρτίῳ ἰνδικτιῶνος θ'
 ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ςμη'

10 Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος
 Λέων καὶ Κωνσταντίνος πιστοὶ βασιλεῖς

Ὁ δεσπότης καὶ ποιητὴς τῶν ἀπάντων Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον
 καὶ τιμήσας αὐτὸν τῇ αὐτεξουσιότητι, νόμον αὐτῷ κατὰ τὸ προφητικῶς εἰρη-
 μένον *δεδωκώς εἰς βοήθειαν* πάντα αὐτῷ τὰ τε πρακτέα καὶ ἀπευκαταῖα δι'
 αὐτοῦ κατέστησε γνώριμα, τὰ μὲν αἰρεῖσθαι ὡς σωτηρίας ὑπάρχοντα πρόξενα,
 τὰ δὲ ἀπωθεῖσθαι ὡς κολάσεως αἷτια· καὶ οὐδεὶς τῶν τὰ αὐτοῦ φυλασσόντων
 ἢ, ὅπερ ἀπέστω, ἀντετούντων δικαιώματα τῆς καταλλήλου τῶν ὁπωσοῦν
 πραττομένων διαψευθῆσεται ἀντιδόσεως· Θεὸς γὰρ ὁ προεπαγγελιάμενος
 τὰ ἀμφοτέρα, οὗ τῶν λόγων ἡ δύναμις κεκτημένη τὸ ἀμετάθετον καὶ τῇ ἐκά-
 στου ἐργασίᾳ ἀντιμετροῦσα τὰ ἄξια κατὰ τὸ εὐαγγελικῶς εἰρημένον οὐ *παρ-*
 20 *ελεύσεται*.

Ἐπεὶ οὖν τὸ κράτος τῆς βασιλείας ἐγχειρίσας ἡμῖν, ὡς ἠύδοκχε, δεῖγμα
 τοῦτο τῆς ἐν φόβῳ πρὸς αὐτὸν ἀγαπήσεως ἡμῶν ἐποιήσατο κατὰ Πέτρον,
 τὴν κορυφαιότητα τῶν ἀποστόλων ἀκρότητα, *ποιμαίνειν* ἡμᾶς κελεύσας τὸ
 πιστότατον *ποιμνιον*, οὐδὲν αὐτῷ πρῶτον ἢ μείζον τῆς ἐν *κρίματι καὶ δικαιο-*

Inscr.: EPrM inscr.; PrA inscr.

12-13 cf. Is. 8.20 19-20 cf. Matth. 24.35 22-24 cf. IPetr. 5.2 24-25 cf. e.g. III Regn. 10.9; Is. 9.7

1-8 (inscr.): AE=a BP=b C D H J K L R M N W=1 Q Y Leuncl.¹=q Rawl. G 158 Γ Δ Θ Λ Π Σ Φ Ψ
 1 ante Ἐκλογή add. Ἀτταλειώτου καὶ (!) κριτοῦ τοῦ ἀνθυπάτου J 1-2 Ἐκλογή - παρὰ
 om. Θ 1 Ἐκλογή: ἔκθεσις y | τῶν om. Ey | νόμων om. P (lac.) | post νόμων add.
 τινῶν Leuncl.¹ 2 ἐν συντόμῳ: ἐν συντόμῳ Q, om. y 3 σοφῶν καὶ om. Iy | καὶ
 φιλευσεβῶν om. CΓΛ | βασιλέων: ἡμῶν βασ. I, βασ. ἡμῶν a 4-8 ἀπὸ - ,ςμη' om. C
 4 ἀπὸ - κώδικος: ἀπὸ τε κώδικος Θ | ἀπὸ: ἀπὸ τε I | τῶν¹ om. a | ἰστοιούτων AD,
 ἰστοιούτων Γ, ἐνοπιούτων K, ἰστοιούτων Y, ἰστοιούτων Λ, ἰουσιτίων I | ante τῶν² add.
 καὶ y | ante τοῦ add. καὶ Leuncl.¹ 5 ante τῶν add. καὶ y | ante Ἰουστινιανοῦ add. βασιλέως Q
 6-8 καὶ - ,ςμη' om. Θ 6 ἐπὶ διορθώσει q 7-8 ἐκτεθεῖσα - ,ςμη' om. JΓΔΛΠΦΨ
 7 ἐκτεθεῖσα: ΒΚΙϰΣ Rawl. G 158, ἐκδοθεῖσα aDHP 7-8 ἐν - ,ςμη' om. y 7 κατὰ μῆνα P
 8 ἀπὸ δὲ κτίσεως κόσμου ἔτους D | ἀπὸ κτίσεως κόσμου om. I | ,ςμη': aDK Rawl. G 158,
 ,ςμζ' IΣ, ,ςμζ' Q, ,ςσλδ' b, om. H

25 *σύνη* τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταπιστευθέντων ἡμῖν κυβερνήσεως εἰς ἀντίδοσιν εἶναι γινώσκομεν, ὡς ἐντεῦθεν πάσης ἀδικίας λύεσθαι σύνδεσμον καὶ βιαίων συναλλαγμάτων στραγγαλιᾶς διαλύεσθαι καὶ τὰς τῶν πλημμελούντων ὀρμὰς ἀνακόπτεσθαι, καὶ οὕτως ταῖς κατ' ἐχθρῶν νίκαις ὑπὸ τῆς αὐτοῦ παντοδυνάμου χειρὸς στεφανοῦσθαι ἡμᾶς τοῦ περικειμένου διαδήματος πολυτελέστερόν τε 30 καὶ τιμιώτερον, εἰρηναῖόν τε ἡμῖν καθίστασθαι τὸ βασιλείον καὶ εὐσταθῆς τὸ πολίτευμα.

Ὅθεν ταῖς τοιαύταις μερίμναις ἐνασχολούμενοι καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀρεσκόντων Θεῷ καὶ τῷ κοινῷ συμφερόντων εὐρεσιν ἀκοίμητον τὸν νοῦν καταστήσαντες τὴν τε δικαιοσύνην πάντων τῶν ἐπιγεῖων προτιμήσαντες ὡς πρό- 35 ξενον τῶν οὐρανίων ὑπάρχουσιν καὶ τομωτέραν ξίφους παντὸς τῆ τοῦ ἐπ' αὐτῇ θεραπευομένου δυνάμει κατὰ τῶν πολεμίων τυγχάνουσιν ἐν πολλαῖς τε βίβλοις τὰ ὑπὸ τῶν προβεβασιλευκότων νομοθετημένα γεγράφθαι γινώσκοντες καὶ τοῖς μὲν δυσδιάγνωστον τὸν ἐν αὐτοῖς περιεχόμενον νοῦν, τοῖς δὲ καὶ παντελῶς ἀδιάγνωστον, καὶ μάλιστα τοῖς ἔξω τῆς θεοφυλάκτου ταύτης 40 καὶ βασιλίδος ἡμῶν πόλεως εἰδότες τυγχάνοντα, μετακαλεσάμενοι τοὺς τε ἐνδοξοτάτους ἡμῶν πατρικίους τὸν τε ἐνδοξότατον κῦεστορα καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους ὑπάτους καὶ ἀντιγραφεῖς καὶ λοιποὺς τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον ἔχοντας πάσας τὰς αὐτὰς βίβλους συναυροισθῆναι παρ' ἡμῖν ἐκελεύσαμεν καὶ πάσας μετ' ἐπιμελοῦς ἐπισκέψεως ἀνακρίναντες διὰ τε τῶν ἐν ταῖς αὐταῖς βίβλοις 45 εὐθέτως ἐμφερομένων διὰ τε τῶν παρ' ἡμῶν νεαρῶς θεσπισθέντων τῶν ἐπισυχαζόντων πραγμάτων καὶ συναλλαγμάτων τὰς κρίσεις καὶ τὰς καταλλήλους τῶν ἐγκλημάτων ποινὰς ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ φανερωτέρας τε καὶ λεπτοτέρας ἀναληφθῆναι ἀρμόδιον ἡγησάμεθα πρὸς εὐσύνοπτον τῆς τῶν τοιούτων εὐσεβῶν νόμων δυνάμει εἰδῆσιν καὶ τὴν ἐν εὐκρινείᾳ τῶν πραγμάτων εὐ- 50 λύτως καὶ τὴν δικαίαν τῶν πλημμελούντων ἐπεξέλευσιν καὶ τὴν τῶν ἐπιρρηπῶς πρὸς τὸ πλημμελεῖν διακειμένων ἀναστολήν καὶ διόρθωσιν.

26-27 cf. Is. 58. 6

AE=a BP=b D H J K (praeter ll. 32-43) Q Λ ΔΣΠΦ=π ω₃

25 ἀνταπόδοσιν ω₃ 26 γινώσκομεν: πιστεύομεν I | διαλύεσθαι J 26-27 σύνδεσμον — διαλύεσθαι om. ΠΦ 27 διαλύεσθαι om. J, ante στραγγαλιᾶς transp. E | ἀνακόπτεσθαι: ἀνατρέπεσθαι J 29 τε om. D 30 ἀποκαθίστασθαι I π 32 ἐνασχολούμενοι ω₃ | καὶ πρὸς om. Λ 33 Θεῷ om. J | ἀκύμαντον a 34 τε om. Λ 35 οὐρανῶν Λ | παντὸς ξίφους π 35-36 τοὺς ... θεραπευομένους a 35 ἐπ': ὑπ' A, om. H 36 αὐτοῦ aDHII, αὐτῷ J | θεραπευομένη HΛ | τε: ταῖς AΔΠΦ, τὰς H, om. EQΔΣ 37 τὰ ὑπὸ om. Λ | βεβασιλευκότων J | γεγράφθαι om. H, ἐγγεγράφθαι Zach. 38 δυσανάγνωστον DJ 38-39 τὸν — ἀδιάγνωστον om. J 39-40 ταύτης τῆς βασιλίδος καὶ θεοφυλάκτου J 40 εἰδότες: ἰδιώταις I, ἰδιώταις Q 40-41 τοὺς — καί: Νικήταν τὸν ἐνδοξότατον πατρίκιον καὶ κῦεστορα ἡμῶν, τοὺς τε ἐνδοξοτάτους ἡμῶν πατρικίους (ἡ. π. om. Λ), Μαρῖνον (Νικήταν Σ) καὶ Μαρῖνον (Μάριν Λ, Νόννον Φ^{im}[man. rec.?], om. II [Jac.]) ΔΑΠω₃ 40 τε om. Q 41 τε om. H | ante κῦεστορα add. Νικήταν πατρίκιον καὶ Q, ἡμῶν H | κῦεστορα: κοῖε- H,

Τοὺς δὲ μετιέναι τεταγμένους τὰ νόμιμα πάντων τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν
 παραινῶμεν ἅμα καὶ παρεγγυῶμεν ἀπέχεσθαι καὶ ἀπὸ ὑγιούς διανοίας προ-
 φέρειν τῆς ἀληθοῦς δικαιοσύνης τὰ κρίματα καὶ μήτε πένητος καταφρονεῖν
 55 μήτε δυνάστην ἀδικοῦντα ἔαν ἀνεξέλεγκτον, μήτε μὴν σχήματι μὲν καὶ λόγῳ
 τὴν δικαιοσύνην ὑπερθαυμάζειν καὶ τὴν ἰσότητα, ἔργῳ δὲ τὸ ἄδικον καὶ
 πλεονεκτικὸν προτιμᾶν ὡς ὠφέλιμον, ἀλλὰ δύο κρινομένων παρ' αὐτοῖς, τοῦ
 τε πλεονεκτοῦντος καὶ τοῦ τὸ ἔλαττον ἔχοντος, εἰς τὸ πρὸς ἀλλήλους
 ἐπανισοῦν αὐτοὺς ἴσασθαι καὶ τοσοῦτον ἀφαιρεῖν τοῦ ὑπερέχοντος, ὅσον
 60 ἐλαττοῦμενον εὖρωσι τηλικαῦτα τὸν ἀδικούμενον· οἱ γὰρ τὴν ἀληθῆ δικαιο-
 σύνην ταῖς ἑαυτῶν ψυχαῖς προεναποκειμένην μὴ ἔχοντες, ἀλλ' ἡ χρήμασι
 διεφθαρμένοι ἢ φιλίᾳ χαριζόμενοι ἢ ἔχθραν ἀμυνόμενοι ἢ δυναστείαν δυσ-
 ωπούμενοι κρίμα κατευθύνειν οὐ δύνανται δεικνύντες ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν ψαλμῶ-
 δὸν ἀληθεύοντα· εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε; εὐθείας κρίνατε, οἱ
 65 υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων; καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῆ, ἀδικίαν
 αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν. ὥσπερ καὶ ὁ σοφὸς Σολομῶν τὸ περὶ τὴν κρί-
 σιν ἄνισον τῆ τῶν σταθμίων προσηγορία παροικιακῶς αἰνιττόμενος ἔφησε·
 στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν βδελυκτὰ παρὰ κυρίῳ.

Καὶ ταῦτα τοῖς νοοῦσι μὲν τὸ δίκαιον, παρατρέπουσι δὲ τὴν ἀλήθειαν παρ-
 70 αινετικῶς ἅμα καὶ προμαρτυρικῶς παρ' ἡμῶν διατέτακται· οἷς δὲ τοῦτο διὰ
 τὸ περὶ τὴν φρόνησιν ἐλλίπεις ὑπάρχει δυσθήρατον καὶ διανεῖμαι τὸ ἴσον ἐκά-
 στω παντελῶς αὐτοῖς τυγχάνει ἀνεφικτον, οὗτοι κατὰ τὸ ὑπὸ Ἰησοῦ τοῦ Σιραχ
 λεγόμενον μήτε παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν ζητεῖτωσαν μήτε παρὰ βασιλέως
 75 οὐδαμῶς ἐξαιρεῖν ἰσχύοντες. οἱ δὲ νοῦ καὶ φρονήσεως μέτοχοι καὶ δικαιο-
 σύνης ἀληθοῦς ἐναργεῖς ἐπιστήμονες ὀρθὰ περὶ τὰς κρίσεις βλεπέτωσαν καὶ
 ἀπαθῶς τὰ κατ' ἀξίαν ἐκάστω νεμέτωσαν. οὕτω γὰρ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν
 Ἰησοῦς Χριστός, ἡ τοῦ Θεοῦ δύναμις καὶ σοφία, περισσοτέρως αὐτοῖς τοῦ
 δικαίου τὴν γνώσιν χαρίζεται καὶ ἀνακαλύπτει τῶν πραγμάτων τὰ δυσεξεύ-
 80 ρετα· ὃς καὶ τὸν Σολομῶντα ἐκζητήσαντα τὸ δίκαιον ἐν ἀληθείᾳ ἐσόφισε καὶ

52-86 cf. Basillii hom. in princ. prov., PG 31, 400C5, 401B8-C6, 404D3-405B14

64-66 cf. Ps. 57. 2-3 68 cf. Prov. 20. 10, 23 73-75 cf. Sirac. 7.4, 6 80-86 cf. III Regn. 3.16-28

AE=a BP=b D S(a l. 60)LRMNW=f H J K (praeter ll. 56-69) Q Λ ΔΣΠΦ=π ω_S

52 ἀνθρώπων Λπ 53 ἅμα καὶ παρεγγυῶμεν om. ΠΦ | προσφέρειν bDHJKmQΦ 54 πένητος |
 55 μήτε¹ - ἀνεξέλεγκτον om. H | μὲν om. A 56 τὴν¹ om. D | θαυμάζειν Λ 56-57 τὸ -
 προτιμᾶν: προτιμᾶν τὸ ἄδικον J 57 παρ' αὐτοῖς om. DJ 59 αὐτοῦς: αὐτοῖς ΙΑ |
 τοσοῦτο D 60 ἐλαττοῦμενον: ἀδικούμενον S 61 προεναποκειμένην: προσεναπο- ΔΛΣ,
 προαπο- JQ | ἀλλ' ἢ: ἀλλὰ ΗΛ, ἀλλὰ αἰεὶ Q 62 ἢ φιλίᾳ χαριζόμενοι om. ΔΣ | φιλίαν QΠΦ |
 ἢ ἔχθραν - δυσωπούμενοι om. ΠΦ | ἢ δυναστείαν δυσωπούμενοι post διεφθαρμένοι transp. R |
 δυναστείᾳ DFLA 63 ἑαυτῶν f 64 κρίνετε ω_S | oi: HJPω_S, om. rell. 65 ἀνομίαν HmΦ
 66 καὶ om. ω_S | ὁ σολομῶν ὁ σοφὸς ΔΣ 67 σταθμίων QΣ 68 βδελυγμα AQ

τὴν περὶ τοῦ παιδίου κρίσιν ὀρθῶς καὶ εὐθυβόλως ταῖς γυναῖξιν ἐξενεγκεῖν ἔχαρισάτο· ἐπειδὴ γὰρ ἀμάρτυρα ἦν τὰ παρ' ἑκατέρας λεγόμενα, ἐπὶ τὴν φύσιν χωρῆσαι τοῦτον ἐκέλευσε καὶ δι' αὐτῆς εὐρεῖν τὸ ἀγνοούμενον παρεσκεύασεν, ὅτε ἡ μὲν ἄλλοτρία ἀπαθῶς τὸ περὶ τῆς ἀναίρεσως τοῦ παιδὸς
85 κατεδέξατο πρόσταγμα, ἡ δὲ ἀληθῆς μήτηρ οὐδὲ τὴν ἀκοὴν ὑποσχεῖν τῷ προστάγματι διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν ἠνέσχετο.

Ταῦτα νοεῖτωσαν, ταῦτα φρονεῖτωσαν, ἐν τούτοις ἀναστρέφειν οἱ παρὰ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας κρίνουν τεταγμένοι τὰ πράγματα καὶ τῶν εὐσεβῶν ἡμῶν νόμων ἐγκειρισμένοι τὰ δίκαια στάθμια· ἐν τούτοις γὰρ τὸν τὰ
90 σκηπτρα τῆς βασιλείας ἡμῖν ἐχειρίσαντα Θεὸν θεραπεύειν σπουδάζομεν, ἐν τούτοις τοῖς ὄπλοις τῆ δυνάμει αὐτοῦ εὐσθενῶς ἀντιτάσσεσθαι τοῖς πολεμίοις βουλόμεθα, ἐν τούτοις τὸ χριστοσημείωτον καὶ παρὰ τῆς αὐτοῦ ἐξουσίας ὑποτεταγμένον τῇ ἡμετέρᾳ πραότητι ποιμνιον αὖξιν ἐπ' ἀγαθοῖς καὶ προκόπτειν πιστεύομεν, ἐν τούτοις ἀποκαθίστασθαι ἡμῖν τὴν ἀρχαίαν τοῦ πολιτεύματος
95 δικαιοδοσίαν ἐλπίζομεν.

Τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰρηκότος· μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνετε, πάσης δοσοληψίας ἀπέχεσθαι δίκαιον· γέγραπται γάρ· οὐαὶ οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἔνεκεν δώρων καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐκκλίνοντες, τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες ἀπ' αὐτῶν· ὧν ἡ ρίζα ὡς
100 χοῦς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται, ἀνθ' ὧν τὸν νόμον κυρίου πληροῦν οὐκ ἠθέλησαν. ξένια γὰρ καὶ δῶρα ἐκτυφλοῖ σοφῶν ὀφθαλμοῦς. ὁδὸν τῆς τοιαύτης αἰσχροκερδείας ἀναστολὴν παντελῶς ποιῆσθαι σπουδάζοντες ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν σακελλίου ὠρίσαμεν τῷ τε ἐνδοξοτάτῳ κυεστορῇ, τοῖς ἀντιγραφεῦσι καὶ πᾶσι τοῖς ἐπὶ τοῖς δικαστικοῖς κεφαλαίοις καθ-
105 ὑπουργοῦσι τοὺς μισθοὺς παρέχεσθαι πρὸς τὸ ἐξ οἰουδήποτε προσώπου παρ' αὐτοῖς κρινομένου μηδὲν αὐτοὺς λαμβάνειν τὸ σύνολον, ἵνα μὴ τὸ ὑπὸ τοῦ προφήτου λεγόμενον καὶ εἰς ἡμᾶς πληρωθῆ· ἀπέδοντο ἀργυρίῳ τὸ δίκαιον, καὶ μέλλωμεν ἐντεῦθεν θεϊκῆς τυγχάνειν ἀγανακτῆσεως ὡς τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ παραβάται γενόμενοι.

96-97 cf. Io. 7.24 98-101 cf. Is. 5.23-24; Amos 2.7 101 cf. Deut. 16.19 107 cf. Amos 2.6

AE=a BP=b D F(a l. 93)SLRMNW=f H J K(a l. 99) Q Λ ΔΣΠΦ=π ω_S

81 ἐξενεγκεῖν om. P 82 ἀμάρτυρα — λεγόμενα: ἦν τὰ παρ' ἑκατέρων ἀμάρτυρα τὰ λεγόμενα J
83 τούτων bHKSΔΣ, τούτο JQL 84 ὅτε: ὅτι AJP, ὥστε E | ἡ μὲν: μὲν ἢ Sω_S, μὲν ΔΣ |
τὸ — ἀναίρεσως: τὴν ἀναίρεσιν ω_S | τοῦ παιδὸς om. B 85 πρόσταγμα om. ω_S | ἀληθῶς JSp
85-86 τὴν — προστάγματι: τῆς ἀκοῆς τοῦ πάθους ω_S 86 προστάγματι: πράγματι SΦ |
ψυχικὴν H | ἠνέγκατο l 87 ταῦτα φρονεῖτωσαν om. D1ΔΣ | ἀναστραφῆτωσαν ΔΣ
88 πράγματα: προστάγματα Λ 89 ἡμῶν om. J | γὰρ om. Q 90 τῆς βασιλείας om. N
94 πιστεύομεν: σπουδάζομεν P | ἀρχαίαν: δικαίαν Q 95 ἐλπίζομεν: ἐπιποδοῦντες ἑλλ. Y,
πιστεύομεν E, πληροφοροῦμεθα J 96 parti sequenti rubricam καθολικῶν εἰς πάντας τοὺς

ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΙΣΑΥΡΩΝ (Νεοελληνική απόδοση)

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ἐπιλογή νόμων ἀπὸ τὶς *Εἰσηγήσεις*, τὸν *Πανδέκτη*, τὸν *Κώδικα* καὶ τὶς *Νεαρές Διατάξεις* τοῦ Ἰουστινιανοῦ [Α'] τοῦ Μεγάλου [527-565 μ.Χ.] γραμμένη μὲ συντομία ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ ευσεβεῖς αὐτοκράτορες Λέοντα [Γ' τὸν Ἰσαυρο (717-741 μ.Χ.)] καὶ Κωνσταντῖνο [Ε' τὸν Κοπρώνυμο (741-775 μ.Χ.)] καὶ μὲ βελτίωση ἀποβλέπουσα σὲ μεγαλύτερη ἐπιείκεια, ἐκδοθεῖσα τὸν μῆνα Μάρτιο, 9^{ης} ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἔτους 6.248 ἀπὸ κτίσεως κόσμου [:741 μ.Χ.].

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος,
Λέων καὶ Κωνσταντῖνος πιστοὶ βασιλεῖς.

Ὁ κυρίαρχος καὶ δημιουργὸς τῶν ὅλων Θεὸς μας, ποὺ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν τίμησε μὲ τὸ αὐτεξούσιον, τοῦ ἔδωσε γιὰ βοήθεια -ὅπως εἶπε καὶ ὁ προφήτης [Ἠσ. 8.20]- νόμο, μὲ τὸν ὁποῖο τοῦ κατέστησε γνωστὸ τί πρέπει νὰ κάνει καὶ τί νὰ ἀποφεύγει· τὰ μὲν νὰ προτιμᾷ, ἐπειδὴ τὸν ὀδηγοῦν στὴν σωτηρία, τὰ δὲ νὰ ἀποφεύγει, ἐπειδὴ εἶναι αἷτια τιμωρίας· καὶ κανεὶς ἀπὸ ὅσους ἐφαρμόζουν ἢ -ὁ μὴ γένοιτο- ἀθετοῦν τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ δὲν θὰ διαψευσθεῖ ὡς πρὸς τὴν κατάλληλη ἀντιμισθία τῶν ὅσων ἔπραξε. Γιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι αὐτός, ποὺ ἀπὸ πρὶν ἔχει ὑποσχεθεῖ καὶ τὰ δύο, καὶ ἡ δύναμη τῶν λόγων του εἶναι ἀμετάβλητη καὶ ἀνταποδίδει στὸν καθένα ὅσο ἀξίζουν τὰ ἔργα του καὶ -ὅπως λέει καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς [Ματθ. 24.35]- δὲν θὰ χαθεῖ ποτέ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν εὐδόκησε νὰ μᾶς παραχωρήσει τὸν θρόνο τῆς αὐτοκρατορίας, ὡς ἀπόδειξη τῆς εὐλαβικῆς ἀγάπης μας πρὸς αὐτόν, ὅπως γράφει καὶ ὁ Πέτρος [Α' 5.2], ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων, μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ ποιμαίνουμε τὸ πιστότατο ποίμνιο, ἔχομε ἐπίγνωση ὅτι δὲν ὑπάρχει καμία ἄλλη μεγαλύτερη καὶ σπουδαιότερη ἀπὸ αὐτὴν ὑποχρέωση σὲ ἀντάλλαγμα, παρὰ τὸ νὰ κυβερνήσομε αὐτούς, ποὺ μᾶς ἐμπιστεύθηκε, μὲ δίκαια ἐπίλυση τῶν διαφορῶν καὶ ἀπονομὴ σωστῆς δικαιοσύνης [Γ' Βασ. 10.9, Ἠσ. 9.7], ὥστε ἔτσι νὰ λύνονται τὰ δεσμὰ κάθε ἀδίκως φυλακισμένου, νὰ αἴρεται ἢ ἀπάνθρωπη

πίεση ἀπὸ τὶς ὑπέρβαρες δεσμεύσεις [Ἠσ. 58.6] καὶ νὰ ἀνακόπτονται οἱ ὀρμές τῶν ἐγκληματιῶν· καὶ ἔτσι μὲ τὶς νίκες ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τὸ παντοδύναμο χέρι Του νὰ μᾶς στεφανώνει μὲ πολυτελέστερο καὶ πολυτιμότερο στέμμα ἀπ' αὐτό, πού μᾶς κοσμεῖ, καὶ νὰ καθίσταται εἰρηνικὴ ἡ αὐτοκρατορία μας καὶ σταθερὸ τὸ πολίτευμα.

Ἔτσι, ἀσχολούμενοι μὲ τέτοιες φροντίδες καὶ ἔχοντας ἀκοίμητο τὸν νοῦ μας, γιὰ νὰ ἀναζητοῦμε ὅσα εἶναι ἀρεστὰ στὸν Θεὸ καὶ προάγουν τὸ κοινὸ συμφέρον, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἐπίγεια δίνοντας προτεραιότητα στὴν δικαιοσύνη -ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι πρόξενος τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν καὶ ἀπέναντι στοὺς ἐχθροὺς πιὸ κοφτερὴ ἀπὸ κάθε ξίφος μὲ τὴν δύναμη Αὐτοῦ, Τὸν ὁποῖον ὑπηρετεῖ- καὶ γνωρίζοντας ὅτι τῶν προκατόχων μας οἱ νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καταχωριστεῖ σὲ πολλὰ βιβλία, σὲ ἄλλους εἶναι δυσνόητο τὸ περιεχόμενό τους, σὲ ἄλλους παντελῶς ἀκατάληπτο, καὶ ξέροντας ὅτι αὐτὸ ἰσχύει πολὺ περισσότερο γιὰ ὅσους ζοῦν ἔξω ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν θεοφύλακτη καὶ αὐτοκρατορικὴ πόλη μας, προσκαλέσαμε τοὺς ἐνδοξότατους Πατρίκιους καὶ τὸν ἐνδοξότατο Κυέστορα καὶ τοὺς ἐνδοξότατους Ὑπάτους καὶ τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς ὑπόλοιπους θεοφοβούμενους [ἄνδρες] καὶ δώσαμε ἐντολὴ νὰ συναθροίσουν ἐδῶ σ' ἐμᾶς ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία καί, ἀφοῦ μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ τὰ ἐξετάσαμε ὅλα, θεωρήσαμε ὀρθὸ νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ ἐκθέσουμε σὲ αὐτὸ τὸ βιβλίον σαφέστερα καὶ λεπτομερέστερα τὶς ῥυθμίσεις τῶν συχνότερα ἐμφανιζομένων περιπτώσεων καὶ συμβάσεων καὶ τὶς ἀρμόζουσες ἐγκληματικὲς ποινὲς λαμβάνοντας ὑπόψη τόσο πρόσφορους νόμους, πού ἐμπεριέχονται σὲ αὐτὰ τὰ βιβλία, καθὼς καὶ ὅσα πρόσφατα ἔχουν θεσπισθεῖ ἀπὸ ἐμᾶς, μὲ σκοπὸ τὴν εὐσύνοπτη γνῶση τῆς δυνάμης αὐτῶν τῶν εὐσεβῶν νόμων, τὴν εὐχερῆ καὶ μὲ σαφήνεια διευθέτηση τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων, τὴν δίκαια τιμωρία τῶν ἐγκληματιῶν καὶ τὴν συγκράτηση [ἀπὸ ἀδικήματα] καὶ τὴν βελτίωση ὅσων ῥέπουν πρὸς τὸ ἔγκλημα.

Ὅσοι ὠστόσο ἔχουν ταχθεῖ στὴν ἐφαρμογὴ τῶν νόμων, προτρέπομε ἀλλὰ συγχρόνως καὶ προστάζομε νὰ ἀπέχουν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ μὲ ὑγιῆ κρίση νὰ ἐκδίδουν ἀποφάσεις ἀνταποκρινόμενες στὴν γνήσια δικαιοσύνη· καὶ οὔτε νὰ καταφρονοῦν ἀνίσχυρο οὔτε νὰ ἀφήνουν ἀτιμώρητο πλούσιο, πού ἀδίκησε· οὔτε βέβαια νὰ ὑπερθαυμάζουν τὴν δικαιοσύνη καὶ τὴν ἰσότητά στοὺς τύπους μόνον καὶ στὰ λόγια, ἐνῶ στὴν πράξη προτιμοῦν τὴν ἀδικία καὶ τὴν πλεονεξία ὡς ἐπωφελῆ· ἀλλ' ἐὰν δικάζονται ἐνώπιόν τους δύο [ἄνθρωποι], ὅπου ὁ ἓνας εἶναι πλούσιος καὶ ὁ ἄλλος πτωχός, νὰ προσπαθήσει νὰ ἄρει τὴν ἀνισότητα, καὶ τόσο νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν πλούσιο, ὅσο ἀποδειχθεῖ ὅτι ἔχει ζημιωθεῖ ὁ ἀδικούμενος. Ὅσοι δὲν ἔχουν ἐγκολπωθεῖ μέσα στὴν ψυχὴ τους τὴν ἀληθινὴ δικαιοσύνη, ἀλλ' ἢ ἔχουν διαφθαρεῖ μὲ χρήματα ἢ εὐνοοῦν φίλους ἢ ἐκδικοῦνται ἐχθροὺς ἢ δειλιοῦν

μπροστά στους ισχυρούς, αδυνατούν να δικάσουν με ευθυκρισία, αποδεικνύοντας ότι αληθεύει ως προς αυτούς ο Ψαλμωδός [57.2-3]: *Είναι πράγματι αλήθεια ότι κρίνετε με δικαιοσύνη; Εκδίδετε [, ὦ δικαστές,] δίκαιες αποφάσεις; Διότι βέβαια καλλιεργείτε συνειδητά την αδικία πάνω στην γῆ και τὰ χέρια σας μηχανεύονται ἄδικους τρόπους ἐφαρμογῆς.* Ὅπως ἀκριβῶς εἶπε ἀπὸ τις Παροιμίες καὶ ὁ σοφὸς Σολομῶν [Παροιμ. 20.10,23] ὑπαινισσόμενος μετὴν εἰκόνα τῶν σταθμῶν τὴν ἄνιση μεταχείριση: *Σταθμὰ λιποβαρῆ καὶ ὑπερβαρῆ εἶναι μισητὰ στὸν Κύριο.*

Καὶ αὐτὰ ἔχουν διαταχθεῖ ἀπὸ ἐμᾶς συμβουλευτικὰ καὶ συγχρόνως προειδοποιητικὰ γιὰ ὅσους γνωρίζουν μὲν τὸ δίκαιο, ἀλλὰ παραποιοῦν τὴν ἀλήθεια. Τοῦτο εἶναι σ' αὐτοὺς δυσνόητο λόγω ἔλλειψης φρόνησης καὶ τὸ νὰ ἀπονείμουν στὸν καθένα ἴση δικαιοσύνη εἶναι σ' αὐτοὺς ἐντελῶς ἀνέφικτο. Αὐτοί, κατὰ τὸ λεγόμενον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Σειράχ (7.4,6), *νὰ μὴ ζητοῦν ἀπὸ τὸν Κύριο ἐξουσία οὔτε ἀπὸ τὸν βασιλέα ἐνδοξη θέση οὔτε νὰ θέλουν νὰ γίνωνται δικαστές, ἀφοῦ δὲν ἔχουν καθόλου τὴν δύναμη νὰ πατάξουν τὴν αδικία.* Ὅσοι ὅμως διαθέτουν νοῦ καὶ φρόνηση καὶ ἔχουν σαφῆ ἀντίληψη τῆς πραγματικῆς δικαιοσύνης, [πρέπει] στίς ἀποφάσεις τους νὰ κρίνουν ὀρθὰ καὶ νὰ ἀπονέμουν χωρὶς πάθη ὅ,τι προσήκει στὸν καθένα. Ἐτσι λοιπὸν καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ἡ δύναμη καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ [Α' Κορ. 1.24], χαρίζει περισσότερο σ' αὐτοὺς τὴν γνώση τοῦ δικαίου καὶ ἀποκαλύπτει λύσεις στίς δυσεπίλυτες ὑποθέσεις. Αὐτὸς καὶ τὸν Σολομῶντα, ὅταν ἀναζήτησε τὸ δίκαιο, τὸν κατέστησε ἀληθῶς σοφὸ καὶ τοῦ παραχώρησε [τὴν δυνατότητα] νὰ ἐκδώσει στίς γυναῖκες μετ' ὀρθότητα καὶ ευθυκρισία ἀπόφαση γιὰ τὸ βρέφος· ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ ἀποδειχθοῦν μετὰ μάρτυρες οἱ ισχυρισμοὶ καμμίας ἀπὸ τις δύο, τὸν ἐκάλεσε/πρόσταξε νὰ στραφεῖ πρὸς τὴν Φύση καὶ μέσῳ αὐτῆς τὸν ὀδήγησε νὰ ἀνακαλύψει ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἤξερε, ὅταν ἡ ξένη ἀποδέχτηκε μετὰ ἀπάθεια τὴν ἐντολὴ τῆς θανάτωσης τοῦ βρέφους, ἐνῶ ἡ πραγματικὴ μητέρα ἐξαιτίας τῆς φυσικῆς ἀγάπης δὲν ἄντεξε οὔτε νὰ ἀκούσει τὴν ἐντολὴ [Γ' Βασιλ. 3.16-18].

Αὐτὰ [πρέπει] νὰ ἔχουν κατὰ νοῦν, αὐτὰ νὰ φρονοῦν, σὲ αὐτὰ νὰ εἶναι προσηλωμένοι ὅσοι ἔχουν (δι)όρισθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐυσέβειά Μας νὰ ἀπονέμουν δικαιοσύνη καὶ τοὺς ἔχομε ἐμπιστευθεῖ τὰ δίκαια σταθμὰ τῶν εὐσεβῶν νόμων Μας. Διότι μετὰ αὐτὰ φροντίζομε νὰ ὑπηρετοῦμε τὸν Θεό, ποῦ Μᾶς ἐνεχείρισε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας· μετὰ αὐτὰ τὰ ὅπλα θέλομε νὰ ἀντιτασσόμαστε μετὰ τὴν δύναμή Του σθεναρῶς στοὺς ἐχθρούς· σὲ αὐτὰ ἔχομε τὴν πεποίθηση ὅτι τὸ χριστεπώνυμο ποῖμνιο καὶ ὑποταγμένο στῆς δικῆς Μας Πραότητας τὴν ἐξουσία, ποῦ Μᾶς δόθηκε ἀπὸ Αὐτόν, θὰ προοδεύει καὶ θὰ προκόπτει· σὲ αὐτὰ στηρίζομε τὴν ἐλπίδα Μας ὅτι θὰ ἀποκατασταθεῖ ἀπὸ Ἐμᾶς ἡ παλαιὰ ἀπονομιὴ δικαιοσύνης τοῦ πολιτεύματός μας.

Ἐφ' ὅσον ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρας μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει ἔπει: Μὴ κρίνετε ἐπιφανειακά, ἀλλὰ νὰ κρίνετε μὲ δίκαια κριτήρια [Ἰωάν. 7.24], δίκαιο εἶναι νὰ μένετε μακριὰ ἀπὸ κάθε δωροληψία. Διότι λέει ἡ Γραφή: *Ἀλίμονο σ' ὅσους μὲ δωροδοκίες ἀθώνουν τὸν ἔνοχο διαστρέφοντας τὸν δρόμο τῶν πτωχῶν [Ἀμώς 2.7] καὶ ἀπὸ τὸν δίκαιο ἀφαιρώντας τὸ δίκιο του· ἡ ρίζα αὐτῶν θὰ γίνῃ σὰν χῶμα καὶ τὸ ἄνθος τους θὰ ἐξανεμιστεῖ σὰν σκόνη· καὶ αὐτὰ, ἐπειδὴ δὲν θέλησαν νὰ τηρήσουν τὸν νόμο τοῦ Κυρίου [Ἠσ. 5.23-24]. Προσφορὰς καὶ δῶρα τυφλώνουν τὰ μάτια τῶν σοφῶν [Δευτ. 16.19]. Ἔτσι, μεριμνώντας γιὰ τὸν παντελῆ περιορισμὸ τέτοιας αἰσχροκέρδειας ἀποφασίσαμε νὰ λαμβάνουν μισθὸ ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸ ταμεῖο καὶ ὁ ἐνδοξότατος Κυέστορας καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ ὅσοι ὑπηρετοῦν σὲ δικαστικὲς ὑπηρεσίες, μὲ σκοπὸ νὰ μὴ λαμβάνουν τίποτα ἀπὸ ὅποιοδήποτε πρόσωπο, πὺν δικάζεται ἀπὸ αὐτούς, γιὰ νὰ μὴ ἐκπληρωθεῖ καὶ σ' ἐμᾶς αὐτό, πὺν λέει ὁ προφήτης: *Ἐπώλησαν τὴν δικαιοσύνη γιὰ χρήματα. [Ἀμώς 2.6] καὶ ἔτσι προκαλέσαμε τὴν ἀγανάκτηση τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ παρέβημεν τὶς ἐντολές του.**